

NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG QUY TRÌNH NHÂN GIỐNG CÂY DÂY THÌA CANH (*GYMNEMA SYLVESTRE* (CRETZ.) R. BR. EX SHULT) BẰNG CÔNG NGHỆ NUÔI CÂY MÔ TẾ BÀO

Nguyễn Xuân Vũ, Trần Ngọc Thanh, Nguyễn Văn Khiêm

TÓM TẮT

Dây thìa canh (*Gymnema sylvestre* (Cretz.) R. Br. ex Shult) là một trong những cây thuốc quý được sử dụng điều trị bệnh tiểu đường. Trong nghiên cứu này một quy trình nhân giống cây dây thìa canh từ nguồn giống cây trội 2 tuổi bằng công nghệ nuôi cấy mô tế bào đã được thiết lập. Chồi ngọn của cây dây thìa canh được thu thập, khử trùng bằng cồn 70° trong 1 phút, sau đó bằng HgCl₂ (0,1%) trong 10 phút. Tỷ lệ mẫu cấy vô trùng phát sinh chồi đạt 43,2%. Môi trường thích hợp cho tái sinh chồi là MS + sucroza (30 g/l) + than hoạt tính (0,3 g/l). Chồi tái sinh được chuyển sang môi trường nhân nhanh chồi MS + BA (1,5 mg/l) + kinetin (0,2 mg/l) + α -NAA (0,2 mg/l) + sucroza (30 g/l) + than hoạt tính (0,3 g/l). Hệ số nhân chồi đạt 4,6 lần sau 4 tuần nuôi cấy. Để tạo rễ, chồi tái sinh được nuôi cấy trong môi trường tạo rễ MS/2 + IBA (1 mg/l) + sucroza (15 g/l) + than hoạt tính (0,3 g/l). Tỷ lệ chồi tái sinh ra rễ đạt 68,3% sau 4 tuần nuôi cấy. Tất cả các mẫu nuôi cấy được duy trì trong phòng nuôi ở nhiệt độ 26°C, cường độ ánh sáng 2000 lux, chu kỳ 16 h sáng: 8 h tối. Cây hoàn chỉnh được giâm trong cát sau đó cấy chuyển trồng trong bầu đất chứa tỷ lệ cát và đất mùn (1:1) ở nhà kính. Tỷ lệ cây sống đạt 80,5% sau 4 tuần.

Từ khóa: Cây thuốc quý, dây thìa canh, MS, nuôi cấy chồi, nhân giống, nuôi cấy mô.

Người phản biện: PGS.TS. Nguyễn Văn Đồng

Ngày nhận bài: 3/8/2018

Ngày thông qua phản biện: 5/9/2018

Ngày duyệt đăng: 12/9/2018